

**Alfons Carles Comín:
de la seva paraula i dels seus silencis**

*Marià Hispano,
Àrea de Memòria Històrica
de la Fundació Nous Horitzons*

“Votar PSUC és votar democràcia, és votar per l’alliberament de Catalunya”.

Amb aquestes paraules, Carles Alfons Comín tanca la seva intervenció en el míting central que el PSUC va organitzar al Parc de la Ciutadella de Barcelona el dia 31 de maig del 1977, amb motiu de les primeres eleccions democràtiques celebrades al nostre país des del 1936. Els quaranta anys de feixisme sota el règim militar del general Franco no van aniquilar la memòria democràtica ni els anhels de llibertat i justícia de la majoria de la població. Dues-centes mil persones, dones i homes, s’aplegaren en aquest gran míting del PSUC (jo, un d’ells) per escoltar els màxims dirigents del partit, i més enllà del fervor electoral, la festa va tenir com a protagonista el reconeixement d’un poble cap a una organització política que va ser pal de paller de la resistència antifeixista i de la renovació del comunisme a Catalunya.

“Votar comunista és votar democràcia, és votar per l’alliberament nacional” és un discurs que recupera aquell PSUC fundacional. Un PSUC, partit dels comunistes catalans, obert a aliances d’idees i sectors populars de la societat amb l’objectiu de construir el socialisme en democràcia des d’un poble amb el dret a decidir el seu destí com a nació.

Alfons Carles Comín centra el seu missatge en la necessària laïcitat dels partits comunistes com a resultat d’un debat valent i lliure marxisme-cristianisme. Donar cabuda als cristians en el projecte del PSUC és en definitiva ampliar les bases socials que han de reconstruir moralment i políticament el país des d’una hegemonia cultural socialista. Si l’eix central, l’objectiu últim del partit, és la construcció del socialisme de tots, aquesta majoria s’assoleix mitjançant el debat i les aliances entre tots els col·lectius i persones amb voluntat de fer aportacions i programa per a la cultura socialista d’arrel democràtica: igualtat, llibertat, fraternitat. De la mateixa manera que es fa necessària l’aliança entre les forces del treball i de la cultura, és necessària una aliança entre la cultura comunista i la cultura cristiana, ambdues d’arrel igualitària.

La paraula d’Alfons Carles Comín és el motor d’un discurs polític honest, fonamentat en l’ètica de la proposta política per a l’atenció a la pobresa i a l’emancipació de tota dona i tot home marginat per condicionants econòmics, socials, ètics o morals.

La paraula d'Alfons Carles Comín és el motor d'un discurs polític honest, fonamentat en l'ètica de la proposta política per a l'atenció a la pobresa i per a l'emancipació de tota dona i tot home marginat per condicionants econòmics, socials, ètics o morals.

Els silencis, un dels pilars de la cultura cristiana dels deserts, resulten igualment importants en la seva obra i en els seus discursos. Aquests silencis, però, em resulten més difícils d'avaluar políticament i intel·lectualment. Resten els silencis dialèctics dels seus escrits i també els instants captats en les seves fotografies: l'atractiu de la seva mirada, les seves mans, el seu somriure, etc. Davant d'aquesta dificultat objectiva, us recomano vivament que vegeu la pel·lícula *L'Evangelí segons Sant Mateu*, de Pier Paolo Pasolini, on s'escolten els silencis revolucionaris dels primers cristians.

**Intervenció d'Alfons Carles Comín al míting del PSUC.
Parc de la Ciutadella de Barcelona, 31 de maig de 1977**

Document històric

(Fons del PSUC, Arxiu Nacional de Catalunya)

El PSUC és un gran partit nacional, català, obrer, marxista i revolucionari, un gran partit de masses.

Per això és, al mateix temps, el partit que agrupa grans sectors de les forces de la cultura, el partit que juntament amb el partit germà, el PCE, ha elaborat i propiciat l'aliança de les forces del treball i de la cultura.

Al costat de la classe obrera i de la pagesia, els intel·lectuals, artistes, periodistes, ensenyants, treballadors de la sanitat, urbanistes, professionals, tècnics i quadres d'empresa, funcionaris, etc, han trobat en el PSUC el partit que els obria perspectives per construir una nova societat.

En profunda articulació amb la lluita sindical i política de la classe obrera, els més variats sectors de les forces de la cultura han anat passant a una resistència activa contra el franquisme, per defensar la cultura com a patrimoni del poble, en plena convergència amb el poble.

Aquesta lluita els ha comportat risc i repressió.

Molts d'aquests intel·lectuals, artistes, professionals, funcionaris, etc, han sofert acomiadament, depuracions professionals, judicis en el T.O.P., bé per la defensa de la llibertat d'expressió, bé per haver defensat els obrers davant de la magistratura de treball.

D'altres, com els nostres inoblidables camarades d'Atocha, seguint la tràgica història d'en Layret, han estat fredament assassinats.

El feixisme no perdona aquells que trenquen amb els condicionaments de classe i es posen al costat del poble.

Però aquests ja no són minories aïllades com en d'altres temps, rares trànsfugues de la burgesia.

Les transformacions pròpies d'una societat de capitalisme avançat han provocat un desplaçament de capes nombroses de les classes mitjanes cap a posicions convergents amb les altres classes treballadores.

Hi ha unes transformacions objectives que consoliden l'atractiu ideològic que el projecte socialista exerceix sobre sectors cada dia més amplis de la població.

A Catalunya, la repressió cultural ha tingut, però, característiques pròpies, només comparables en molts aspectes a la soferta per Euskadi i Galícia. Les mesures repressives iniciades amb el decret de derogació

de l'Estatut d'Autonomia del 5 d'abril de 1938, van tenir com a resultat immediat, a més de les conseqüències específicament polítiques, la total prohibició de l'ús oficial i públic de la llengua catalana, la liquidació dràstica del caràcter català i democràtic dels instruments de difusió cultural, com l'escola i els mitjans de comunicació, que són convertits en eines d'una política centralista.

De vell antuvi, al costat de la resistència sindical i política, es desenvolupa a Catalunya una resistència cultural que permet de caracteritzar la cultura catalana d'alliberament nacional.

Les fites i els avenços d'aquesta resistència són incomptables. En ella s'hi fonen sectors molt amplis de la població. Des de la publicació de les primeres revistes en català fins al II Congrés de Cultura Catalana, que en aquests moments mobilitza amplis sectors de la població dels Països Catalans, passant per les tasques d'Òmnium Cultural i de l'Institut d'Estudis Catalans, mitjançant la Nova Cançó, l'activitat editorial, etc., podríem seguir una ruta imaginativa i plena de coratge per defensar la pròpia identitat cultural.

El desembre de 1970, la constitució de l'Assemblea Permanent d'Intel·lectuals Catalans a Montserrat durant el procés de Burgos, va expressar fins on arribava el sentit solidari amb tots els pobles de l'Estat espanyol de la resistència cultural catalana.

Avui, davant del renaixement cultural català tots els dominis de la ciència i de les arts, després de l'11 de setembre de 1976 a Sant Boi i de la Diada de Sant Jordi de 1977, és evident el fracàs de la dictadura per destruir la identitat nacional i les aspiracions democràtiques i culturals de Catalunya, i que hem obert unes possibilitats immenses per a l'afirmació d'una nova cultura nacional catalana vinculada a la millor tradició progressista, popular i pluralista del nostre poble, una cultura en la qual el marxisme s'hi expressa com a força aglutinant capaç de fondre en un mateix impuls la lluita per les llibertats nacionals i la lluita per la construcció del socialisme a Catalunya.

En aquest context, els comunistes catalans hem lluitat perquè la llengua i la cultura catalana arribessin a tot el poble treballador, evitant l'abisme que hagués pogut produir-se entre la nostra cultura i la cultura d'origen dels nostres andalusos, extremenys, murcians, aragonesos...

Hem obert unes possibilitats immenses per a l'afirmació d'una nova cultura nacional catalana vinculada a la millor tradició progressista, popular i pluralista del nostre poble, una cultura en la qual el marxisme s'hi expressa com a força aglutinant capaç de fondre en un mateix impuls la lluita per les llibertats nacionals i la lluita per la construcció del socialisme a Catalunya.

dels altres catalans que arribaven a treballar a Catalunya perseguits i explotats pel mateix Estat, per la mateixa fúria franquista.

Així, des del 1943 hem estat publicant i distribuint clandestinament *Treball*, òrgan central del PSUC, que en els seus primers anys i durant un llarg període ha estat l'única publicació obrera en català.

Avui, els nostres immigrants, que generalment han estat impossibilitats d'aprendre el català per les duríssimes condicions de vida i de treball, per la manca d'institucions catalanes en els seus barris, procuren, no sense esforços, que els seus fills l'aprenguin.

Aquests treballadors són presents a totes les lluites per l'Autonomia de Catalunya, per la llibertat de la cultura catalana, participant activament en el Congrés de Cultura Catalana.

Heus ací una tasca política de fondes repercussions culturals per al futur de Catalunya.

Al mateix temps, els comunistes catalans hem estat presents, amb les altres forces democràtiques catalanes, en les diverses iniciatives culturals d'aquesta època, com també en l'elaboració de les alternatives democràtiques que exigeixen tots els aspectes de la vida social.

La nostra plena inserció en el teixit social de Catalunya, trencant la clandestinitat i l'aïllament al qual tractava de forçar-nos la repressió franquista i la pressió dels sectors reaccionaris, la nostra sortida a superfície, ferma i obstinada, ha permès incorporar les nostres aportacions democràtiques als més diversos sectors de la vida social degradats per una política corrompuda, feta d'esquena al poble.

Així, hem contribuït a debatre una política informativa, a l'elaboració d'una política sanitària i d'una política urbana que atengui les necessitats de la població. Hem lluitat per la democratització de l'escola, hem apuntat vies que permetin impulsar una investigació científica a Catalunya.

La nostra presència en els col·legis professionals ha contribuït també a les tasques democràtiques que aquests han estat desenvolupant.

En les fàbriques hem lluitat perquè els tècnics i quadres d'empresa articulesin estructures sindicals convergents amb el moviment obrer.

Aquesta presència en tots els moviments culturals de la societat catalana i en les transformacions històriques de Catalunya ens ha permès de participar des de bon començament en la trobada marxisme–cristianisme, que avui es dona a nivell universal.

Hem desenvolupat una de les polítiques més avançades del moviment comunista internacional respecte a la qüestió cristiana i a la militància de cristians en els partits comunistes. Hem recuperat l'autèntic caràcter laic del partit, obrint-nos al debat de la qüestió marxisme–cristianisme en el si del mateix partit. La presència de cristians en tots els partits democràtics catalans és avui un fet fàcilment constatable. També en el nostre.

La dreta ja no monopolitza la fe.

La fe està deixant de ser un factor de divisió del poble. En una societat que es fa més madura, secularitzada, en la qual l'esquerra abandona les seves tendències sectàries o anticlericals explicables en altres èpoques, es dona un pluralisme polític entre els cristians. I l'existència de cristians comunistes fa realment efectiu aquest pluralisme polític dels cristians.

És per això que, davant de qui encara vol condicionar el vot lliure del cristià amb arcaïques i velles argumentacions, reivindicuem una vegada més la laïcitat del vot comunista per als cristians.

L'aliança de les forces del treball i de la cultura és un element essencial de la nostra estratègia i de la nostra tàctica política, de la nostra concepció de les aliances de classe, aliança essencial per a la construcció del nou bloc històric que haurà de dirigir la revolució de la majoria que construirà el socialisme en llibertat, procés a través del qual recuperarem la força popular de les llibertats democràtiques.

L'aliança de les forces del treball i de la cultura és un element essencial de la nostra concepció de les aliances de classe, aliança essencial per a la construcció del nou bloc històric que haurà de dirigir la revolució de la majoria que construirà el socialisme en llibertat.

En aquesta perspectiva, els comunistes catalans rebutgem per a la construcció del socialisme tota idea de dirigisme cultural, de censura i de control ideològic. Creiem que la cultura només pot desplegar-se en un marc de gran llibertat i autonomia, i que el contingut socialista i popular no li ha de venir a través de mesures administratives, sinó a través d'una dialèctica viva, enmig d'un gran debat d'idees.

Malgrat la persecució i la il·legalitat, la nostra participació en la lluita del poble i la nostra atenció als problemes reals ens ha permès aparèixer en el mateix moment de la legalitat com a partit de govern.

Vegeu Gavà el 8 de maig, el Palau dels Esports el 9 de maig, els mítings per tot Catalunya, vegeu aquí, 31 de maig, aquest Parc de la Ciutadella, on en un altre temps hi havia el Parlament de Catalunya, institució per la qual lluitem avui en el marc de la restitució dels principis i institucions de l'Estatut de 1932 com a primer pas per al ple dret a l'autodeterminació del poble català, que aviat conquerirem.

Per tot això, catalans, us demanem el vostre vot per al PSUC, el partit dels comunistes catalans, que ha lluitat i seguirà lluitant per les llibertats nacionals i democràtiques.

Votar PSUC és votar democràcia, és votar per l'alliberament de Catalunya.